Motion

1981/82: 97

av Lars Werner m. fl.
med anledning av proposition 1981/82: 52 om ändring i regeringsformen

Regeringen föreslår i proposition 1981/82: 52 att en ockupationsmakt icke skall kunna utnyttja systemet med ersättare för att samla det antal ledamöter som krävs för att riksdagen skall få fatta beslut på ockuperat område. Därför föreslås att de tre fjärdedelar av antalet ledamöter som krävs skall utgöras av ordinarie ledamöter.

Detta förslag kan i och för sig godtas, även om det kan tolkas som en nedvärdering av de personer som fått förtroendet att stå på platserna näst intill valbara platser på de olika partiernas riksdagslistor i förhållande till de personer som hamnar på valbar plats. Inget säger att ordinarie ledamöter bättre skulle stå emot påtryckningar från en ockupationsmakt än deras ersättare. Men ändå ökar ersättningssystemet manipulationsmöjligheten för en ockupationsmakt. Den kan ju förmå den mest ''böjlige'' att närvara i riksdagen. Även om de beslut som får fattas av en riksdag på ockuperat område är ordentligt kringgärdade av grundlagen är denna kringgärdning i en ockupationssituation dess värre något bräcklig. Och inte heller regeln om tre fjärdedelar av ledamöternas närvaro är tillräcklig. Även om tre fjärdedelar är närvarande kan ju en majoritet tvingas eller förmås gå ockupationsmaktens ärenden.

Det kan finnas vissa skäl för att den svenska riksdagen skall finnas kvar på ockuperat område, men oss synes skälen för att riksdagen inte skall kunna fatta några beslut på ockuperat område vara starkare. Det folkmotstånd en ockupationsmakt måste mötas med skulle tjäna på att ha den valda delen av landets statsmakt som en symbol för sin kamp och inte löpa risken att se den som ett organ under en ockupationsmakt. En sådan ståndpunkt har också på sin tid grundlagberedningen kommit fram till. Även om den dåvarande regeringen och riksdagen frångick denna ståndpunkt anser vi den väl värd att prövas på nytt. För krigsdelegationen gäller ju att den inte får sammanträda på ockuperat område.

Med hänvisning till ovanstående föreslås

att riksdagen med godkännande av förslaget i proposition 1981/82: 52 till lag om ändring i regeringsformen hos regeringen hem-

ställer om förnyad prövning av frågan om beslutanderätt över huvud taget skall tillkomma riksdagen på ockuperat område.

Stockholm den 17 november 1981

LARS WERNER (vpk)
EIVOR MARKLUND (vpk)
NILS BERNDTSON (vpk)
EVA HJELMSTRÖM (vpk)
C.-H. HERMANSSON (vpk)
BERTIL MÅBRINK (vpk)